

Uvod u programiranje

Dr. Goran Aritonović

goran.aritonovic@gmail.com

Softver

- Java 17
- VS code

Java 17

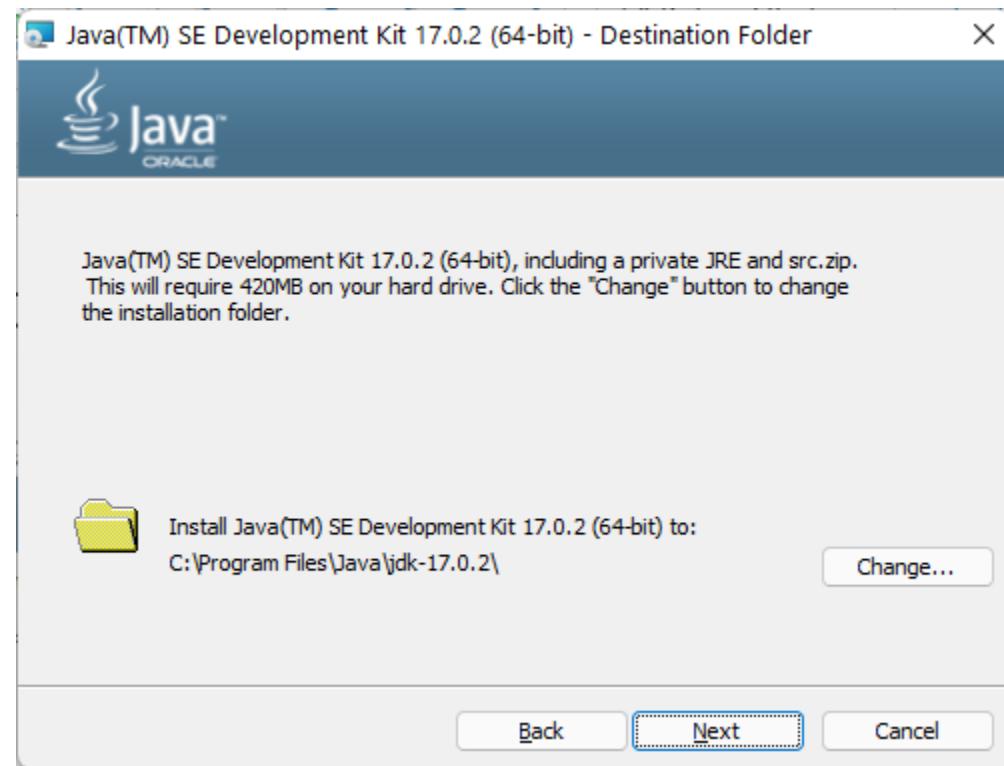
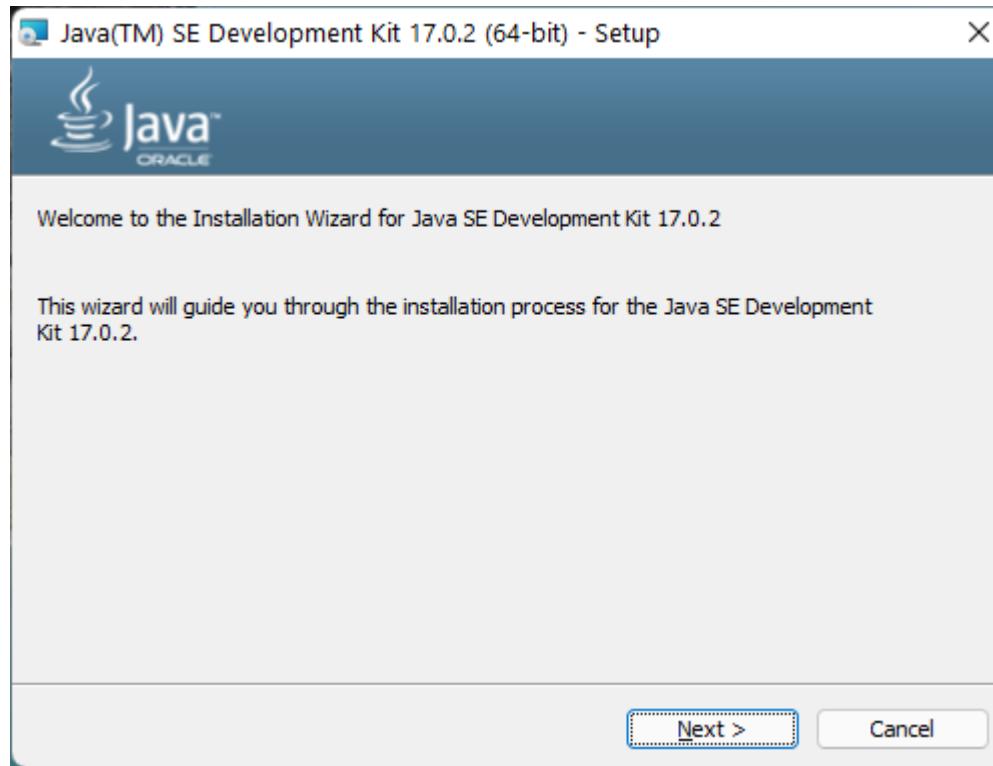
- <https://www.oracle.com/java/technologies/downloads/#jdk17-windows>

The screenshot shows a web browser window with the Oracle Java Downloads page for Java 17 Windows. The page has a dark header with the Oracle logo and navigation links for Products, Industries, Resources, Support, Events, Developer, and Partners. Below the header, a message thanks users for downloading the Java Platform, Standard Edition Development Kit (JDK). It states that the JDK is a development environment for building applications and components using the Java programming language. The page then lists download options for Windows, with the Windows tab selected. It shows three download links: an x64 Compressed Archive (171.34 MB), an x64 Installer (152.43 MB), and an x64 MSI Installer (151.32 MB). Each link includes a SHA256 checksum. At the bottom of the page, there is a footer with a single download link for the x64 Compressed Archive.

Product/file description	File size	Download
x64 Compressed Archive	171.34 MB	https://download.oracle.com/java/17/latest/jdk-17_windows-x64_bin.zip (sha256)
x64 Installer	152.43 MB	https://download.oracle.com/java/17/latest/jdk-17_windows-x64_bin.exe (sha256)
x64 MSI Installer	151.32 MB	https://download.oracle.com/java/17/latest/jdk-17_windows-x64_bin.msi (sha256)

https://download.oracle.com/java/17/latest/jdk-17_windows-x64_bin.exe

Instalacija java

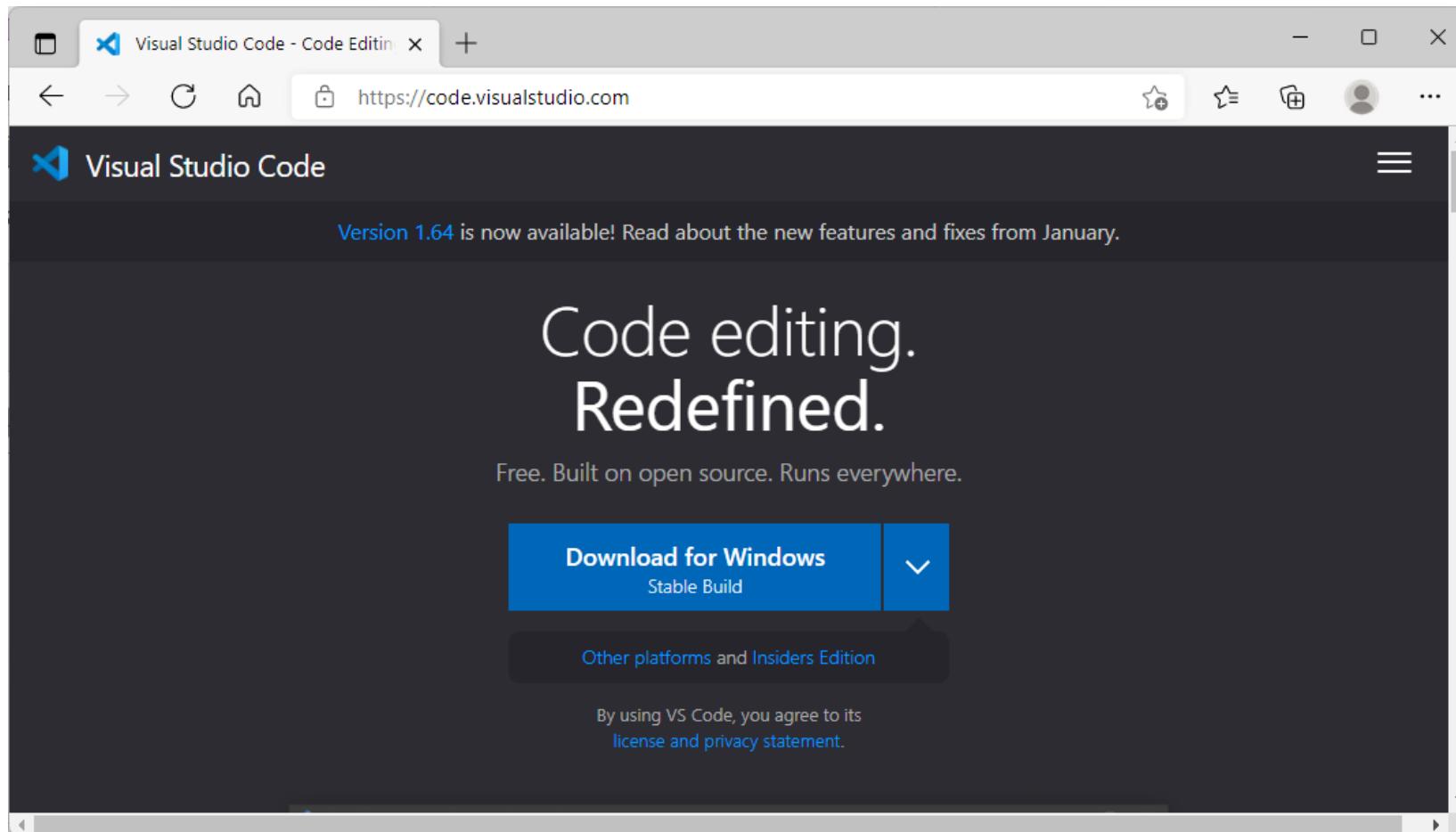
Instalacija jave

- C:\Program Files\Java

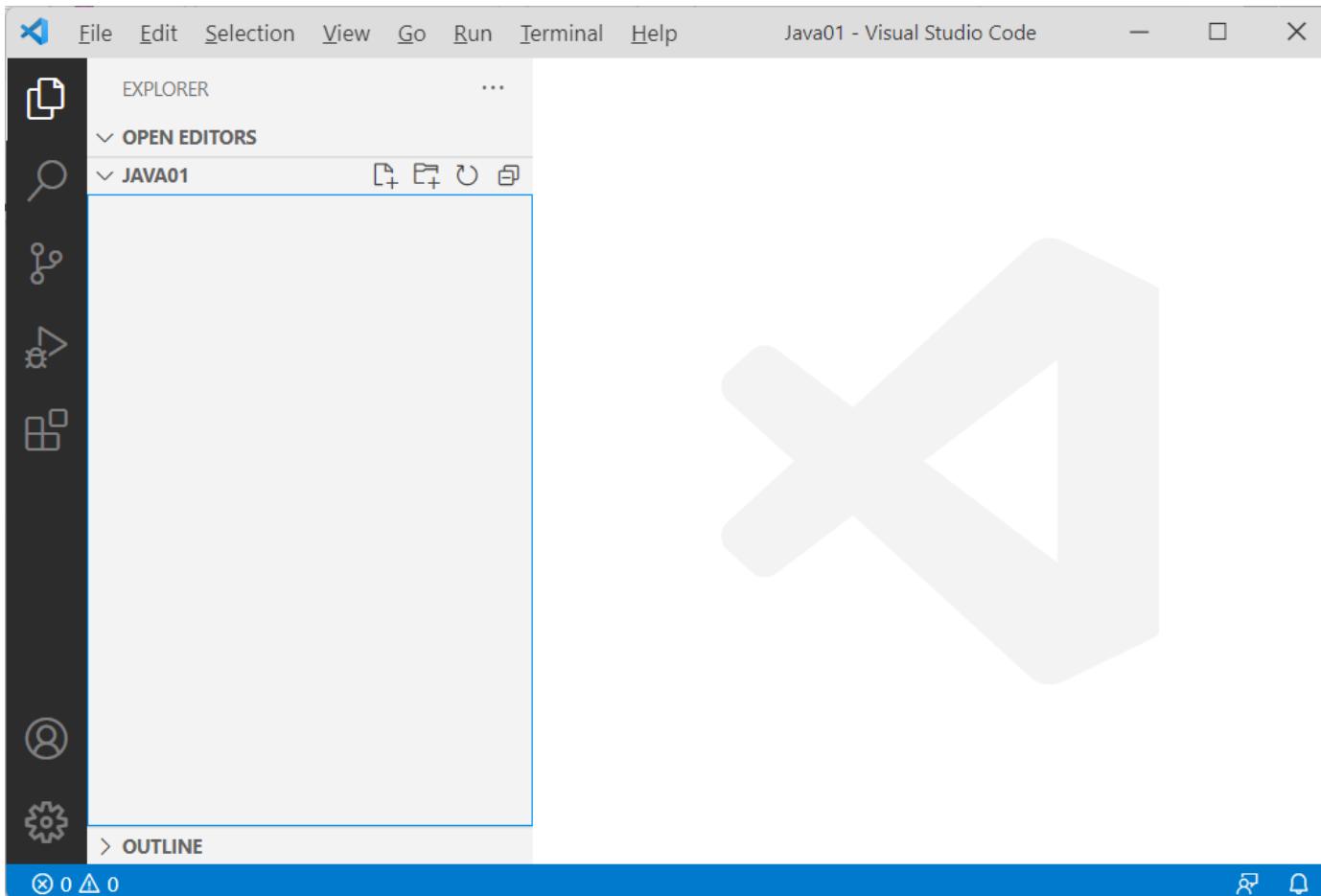

VS code

<https://code.visualstudio.com/>

Okruženje VS code

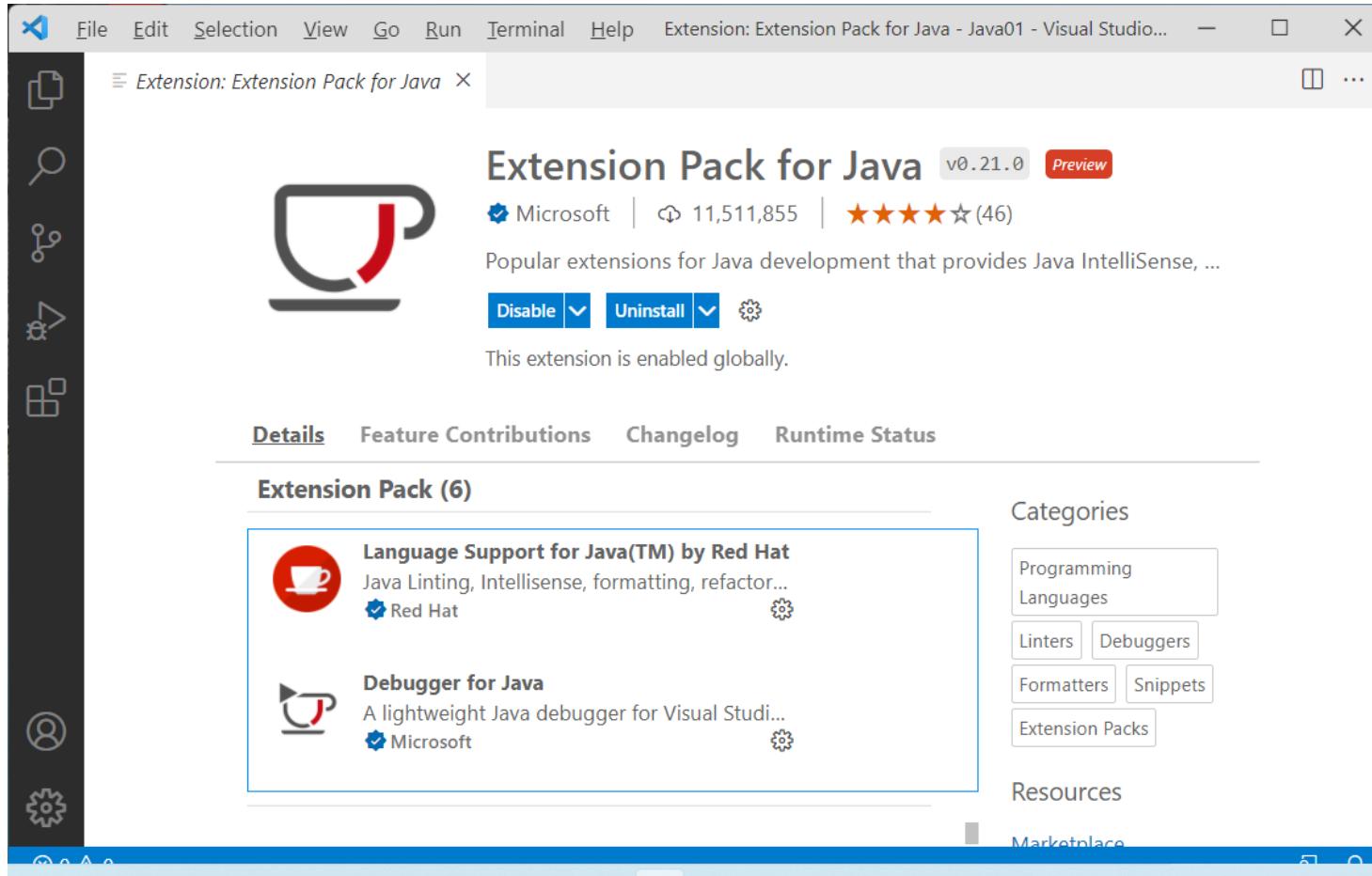

Prikaz terminala - command prompt

- View->terminal
- CTRL + ` prikazivanje / sakrivanje terminala
- cls brisanje sadržaja terminala
- java -version daje prikaz instalirane java verzije

```
C:\Users\goran\Desktop\java01> java -version
java version "17.0.6" 2023-01-17 LTS
Java(TM) SE Runtime Environment (build 17.0.6+9-LTS-190)
Java HotSpot(TM) 64-Bit Server VM (build 17.0.6+9-LTS-190,
mixed mode, sharing)
PS C:\Users\goran\Desktop\java01>
```

Ekstenzije za javu za VS code okruženje

javac kompajliranje java koda

The screenshot shows the Visual Studio Code interface with the following details:

- File Menu:** File, Edit, Selection, View, Go, Run, Terminal, Help.
- Title Bar:** uvod01.java - Java01 - Visual Studio C... - X
- Explorer Sidebar:** Shows the project structure:
 - OPEN EDITORS: uvod01.java
 - JAVA01:
 - uvod01.class
 - uvod01.java
- Code Editor:** uvod01.java file containing the following Java code:

```
1  /**
2  * uvod01
3  */
4  public class uvod01 {
5
6      public static void main(String[] args) {
7          System.out.println("Pozdrav svima!");
8      }
9 }
```
- Terminal:** Shows the command-line history:

```
goran@Goran-HP MINGW64 ~/Desktop/Java01
$ javac uvod01.java
goran@Goran-HP MINGW64 ~/Desktop/Java01
$ |
```
- Status Bar:** Ln 7, Col 43, Spaces: 4, UTF-8, CRLF, Java, JavaSE-17, and several icons.

java – pokretanje java programa

The screenshot shows the Visual Studio Code interface with the following details:

- File Menu:** File, Edit, Selection, View, Go, Run, Terminal, Help.
- Title Bar:** uvod01.java - Java01 - Visual Studio C... - X
- Explorer Panel:** Shows the file structure:
 - OPEN EDITORS: uvod01.java
 - JAVA01:
 - uvod01.class
 - uvod01.java
- Code Editor:** Displays the Java code:

```
1  /**
2  * uvod01
3  */
4  public class uvod01 {
5
6      public static void main(String[] args) {
7          System.out.println("Pozdrav svima!");
8      }
9 }
```
- Terminal:** Shows the command-line output:

```
goran@Goran-HP MINGW64 ~/Desktop/Java01
$ javac uvod01.java

goran@Goran-HP MINGW64 ~/Desktop/Java01
$ java uvod01
Pozdrav svima!
```
- Status Bar:** Ln 7, Col 43, Spaces: 4, UTF-8, CRLF, Java, JavaSE-17, Notifications.

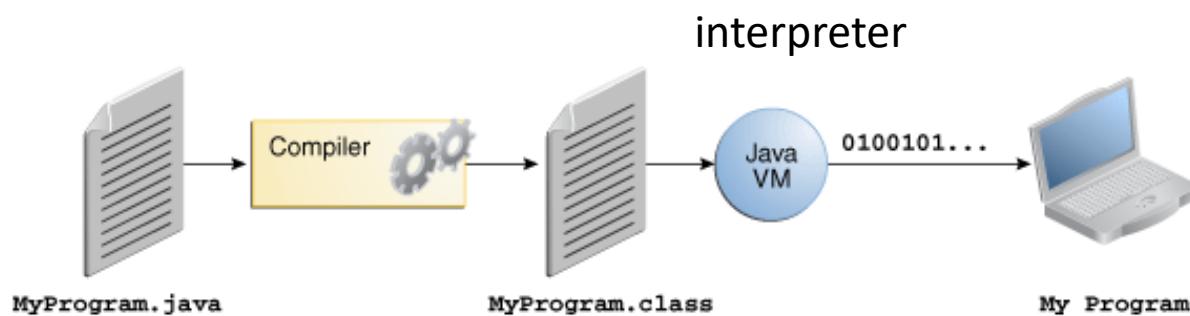
Upotreba java komande (verzija 11 ili veća)

```
java pr01.java
```

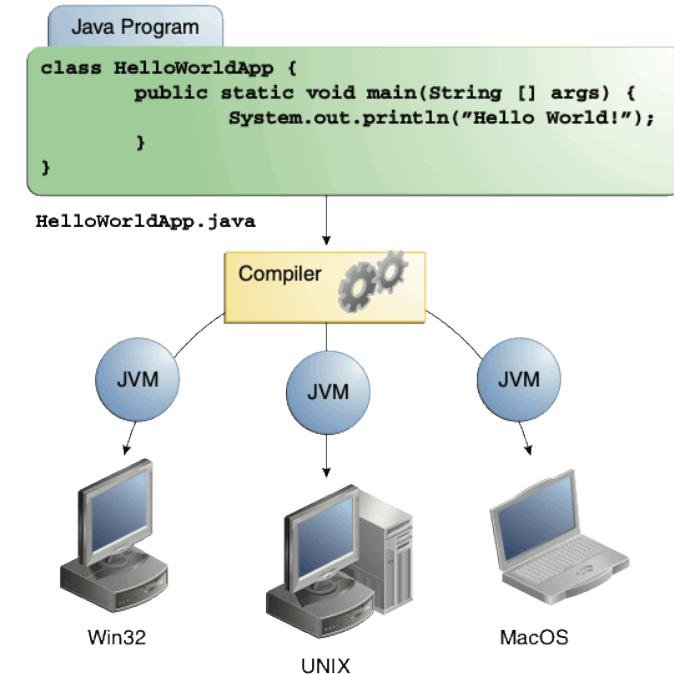
Uvod

- Java je objektno orijentisani programski jezik opšte namene
- Java program se i kompajlira i interpretira
- Kompajliranjem se java program prevodi java bajt kod koji je platformski nezavistan
- Java Virtual Machine (JVM) omogućava izvršavanje java bytecode tako što ga interpretira i konvertuje ga u instrukcije koje operativni sistem može da razume
- Kompajliranje java koda se izvršava samo jedanput, dok se interpretiranje dešava svaki put kada se program izvršava

Izvršavanje java koda

JVM – java virtuelna mašina

Prvi java program

```
public static void main(String[] args) {  
    System.out.println("Pozdrav svima");  
}
```

main - code snippet kreira kostur main funkcije

sout – code snippet kreira System.out.println();

Prvi java program

- Izvršavanje programa počinje od main() funkcije
- U java aplikaciji može postojati samo jedna main() funkcija
- Java razlikuje velika i mala slova
- Klasa System ima polje **out** koje vraća tzv. PrintStream koji se koristi za štampu karaktera na standardni izlaz - monitor
- Metoda **println()** štampa sadržaj koji joj se prosledi na standardni izlaz nakon čega kurzor prelazi u sledeći red

Pisanje komentara

- Komentar je tekst koji se ignoriše od strane kompjajlera
- Komentar u jednoj liniji piše se korišćenjem znaka //
- Komentar u više linija /* */

```
public static void main(String[] args) {  
    // System.out.println("Pozdrav svima!");  
    System.out.println("Java");  
    System.out.println("programiranje");  
}
```

```
public static void main(String[] args) {  
    /*System.out.println("Pozdrav svima!");  
    System.out.println("Java");*/  
    System.out.println("programiranje");  
}
```

Neke prečice u VS code

- Shift + End selekcije od tekuće pozicije kursora do kraja linije
- Shift + Home selekcija od tekuće pozicije kursora do početka linije
- Shift + ↓ selekcija linije na dole
- Shift + ↑ selekcija linije na gore
- CTRL K + CTRL C - komentar
- CTRL K + CTRL U - uklanjanje komentara

Osnove java jezika

Formatiranje java koda

- Program je skup instrukcija – naredbi
- Naredba se završava oznakom ;
- Iako je moguće pisati više naredbi u istoj liniji, dobra je praksa da se u svakoj liniji piše samo po jedna naredba
- Prazan prostor u editoru koda se ignoriše od strane kompjlera
- Grupisanje naredbi (kreiranje bloka naredbi) vrši se korišćenjem vitičastih zagrada {...}

```
{  
// pocetak bloka naredbi  
naredba1;  
naredba2;  
// kraj bloka naredbi  
}
```

Identifikatori

- Imena ili identifikatori se koriste za označavanje osnovnih objekta jezika: konstanti, promenljivih, funkcija i tipova podataka
- Ime može sadržati slovo, cifru i znak podvlačenja _
- Ime ne sme počinjati cifrom
- U svojstvu imena ne smeju se koristiti rezervisane reči jezika
- Velika i mala slova se razlikuju (x i X su dve različite promenljive)

Ugrađeni tipovi podataka

- Ugrađeni tipovi podataka su oni koje obezbeđuje programski jezik Java
- Tipovi se koriste za deklarisanje promenljivih i konstanti
- Promenljive se moraju deklarisati pre nego što mogu da se koriste
- Promenljive čuvaju različite tipove podataka
- Moguće je definisati sopstvene tipove podataka

Celobrojni tipovi podataka

- byte
 - zauzima 1 bajt u memoriji
 - opseg -2^7 do $2^7 - 1$ (-128 do 127)
- short
 - zauzima 2 bajta u memoriji
 - opseg -2^{15} do $2^{15} - 1$ (-32768 do 32767)
- int
 - zauzima 4 bajta u memoriji
 - opseg -2^{31} do $2^{31} - 1$
- long
 - zauzima 8 bajtova u memoriji
 - opseg -2^{63} do $2^{63} - 1$

Celi brojevi

```
public static void main(String[] args) {
    int a; // deklaracija
    a = 5; // inicializacija
    System.out.println(a);

    a = 10;
    System.out.println(a);

    int b = 10; // deklaracija i inicializacija
    System.out.println("b= " + b);

    b = Integer.MAX_VALUE;
    System.out.println(b);

}
```

Realni tipovi podataka

- float
 - zauzima 4 bajta u memoriji
 - do 7 decimalnih mesta
- double
 - zauzima 8 bajtova u memoriji
 - do 15 decimalnih mesta

Realni tipovi

```
public static void main(String[] args) {
    float f1 = 3.5f;
    System.out.println(f1);

    int a = 20;
    f1 = a; // implicitna konverzija
    System.out.println(f1);

    double d1 = 5.45;
    System.out.println(d1);
    a = (int) d1; // eksplicitna konverzija
    System.out.println(a);
}
```

Logički tip boolean

```
public static void main(String[] args) {  
    boolean da = true;  
    boolean ne = false;  
  
    System.out.println(da);  
    System.out.println(ne);  
}
```

Znakovni tip char

```
public static void main(String[] args) {  
    char ch1 = 'a';  
    char ch2 = '5';  
  
    boolean slovo = Character.isLetter(ch1);  
    boolean broj = Character.isDigit(ch2);  
  
    System.out.println(slovo);  
    System.out.println(broj);  
}
```

Specijalni karakteri

```
public static void main(String[] args) {
    char c1 = '\n';
    char c2 = '\t';
    char c3 = '\"';
    char c4 = "\\'";

    System.out.print("Prvi red");
    System.out.print(c1);
    System.out.print(c2);
    System.out.print(c3);
    System.out.print(c4);
}
```

Stringovi

```
public static void main(String[] args) {  
    String s1 = "Pozdrav svima";  
    String s2 = "Pozdrav\t\tsvima";  
    String s3 = "Pozdrav\nsvima";  
  
    System.out.println(s1);  
    System.out.println(s2);  
    System.out.println(s3);  
}
```

```
System.out.println("\t");
```

Definisanje konstante u javi - final

```
public static void main(String[] args) {  
    final int a = 5;  
    System.out.println(a);  
    //a =8;  
}
```